

Следъ обѣдъ имахъ мжчноти на митницата. Никого нѣмаше тамъ. Единъ човѣкъ съ нѣколко ордена не даваше куфаритѣ; върху тѣхъ липсваше всѣкакво bollo [печать]. Трѣбваше да се търси наново Тишмановъ, или да вдигна дипломатически шумъ по телеграфа. Обаче намѣрихме брадата стражаръ, който ги освободи. Г. Титоровъ, членъ на окръжния сѣдъ, ми подари една монета отъ Александъръ Велики; отъ Вацова получихъ два самуна хлѣбъ; писма отъ бѣлградската поща отъ Сапунова (секретарь на бѣлг. агенция) за министра на външнитѣ работи и т. н.

На 2 часа файтонджията шибаше конетѣ, азъ съ мантото си въ файтона, четири коня съ звънчета отпреди, единиятъ куфаръ на капрата, другиятъ отзадъ. Раздѣла съ ломчани (едва се упомниха отъ изненадата). Презъ ломскитѣ улици излѣзохме вънъ — празнично население, чаршия, любопитни погледи. Вънъ въ полето. Arc triomphale дървена съ борови клонѣе отъ княжеското пѣтуване, по-нататѣкъ ги има много. Вацовъ ми говори за безмѣрната популярностъ на княза, за неговия чудесенъ изговоръ на бѣлгарски езикъ. Хвърлихъ погледъ назадъ върху прострѣлия се градъ надъ Дунава; живописна група отъ бѣли приветливи кѣщи между дървета, съ черквата и минаретата — féerie презъ лѣтото.

Вече сме въ полето. Коли и ездачи. „Добъръ пѣтъ“. Хубави жени, интересни груби лица; хубави високи хора. Крѣгли гугли, особенъ ефектъ. Женитѣ носятъ дълги коси, отзадъ вързани. Долчини и хълмове, монотоненъ хълмистъ край. Огради отъ хрестѣе, хамбари. Глинени кѣшурки. Сѣно. Черни биволи, бѣлгарско животно. Студено. На далечния хоризонтъ на ЮЗ и З планини, жбчести, далеченъ дѣждъ, мразовитъ вѣтръ — последнитѣ проблѣсъци на хубавото есенно време. Погледъ къмъ Влашко — равнина, по-нататѣкъ задъ Дунавскитѣ ливади плодородна, обработена равнина. Многобройни arcs triomphales. Минахме рѣката Ломъ (рим. Almus) по мостъ; малко вода, много пѣсъкъ. Погледъ на ломската долина, лѣкатуши, множество села, въ кории, бѣли кѣшурки и бѣли отдалече носии (Митровденъ) — живописна гледка. По-нататѣкъ нито следа отъ празника, времето се заоблачава, капки, малко хора сж навънъ.

Монотонностъ на покрайнината, все така било дори до Свищовъ край Дунава. Сравнително е слабо населена и изглежда малко обработена. Вълнообразни хълмове. По нивята сж останали още малко кукурузени стебла: бразди (четверожгълни, продълговати нивя). Пустота — сухи голѣми бодили, дървета безъ листа, цѣвтещи бабяци (verbascum); нѣкакви си жълти цвѣта въ коситѣ на женитѣ. Много реминисценции отъ пѣтуването ми изъ Сърбия. Край пѣтя телеграфъ съ 1 жица. Отъ двѣтъ страни на шосето низки окопи. Много широкъ пѣтъ. Нѣма насипи — нищо освенъ каменна основа отдолу